

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Kaartokangas, Eeva			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Viron poliittisen kulttuurin vaikutus kansalaisuuspoliittisiin periaatteisiin ja toimenpiteisiin			
Oppiaine-Läroämne-Subject Valtio-oppi			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 1999-09-01	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 88, vi s.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa on tarkoitettu selvittää millainen vaikutus Viron poliittisella kulttuurilla on Viron venäjänkielistä vähemmistöä kohtaan harjoitettavaan kansalaisuuspolitiikkaan. Viron venäjänkielinen vähemmistö on melko suuri (noin 30% Viron väestöstä), ja suurin osa siitä on ilman mitään kansalaisuutta. Kansalaisuuden puuttuminen rajoittaa heidän kansalaisuus oikeuksiaan sekä aiheuttaa epävarmuutta tulevaisuudesta ja käytännön ongelmia. Poliittisen kulttuurin vaikutus kansalaisuuspolitiikkaan tulisi voida pelkistää myös teoreettiseksi malliksi. Selittävänä tekijänä käytettävää poliittista kulttuuria kuvataan kolmesta eri näkökulmasta: menneisyyden eli kommunistisen taustan vaikutus; tulevaisuuden tavoitteet eli demokratiakehitys; ja kansallinen identiteetti, joka virolaisilla muodostuu lähinnä suhteessa venäläisiin ja muihin venäjänkielisiin. Poliittisen kulttuurin kuvaamiseen on tarkoitettu käyttää lähteinä survey-tyyppisiä tutkimuksia, joissa on tutkittu mm. virolaisten suhtautumista politiikkaan ja yhteiskuntaan. Toisena menetelmänä tutkielmassa on lehdistöseuranta, jonka käyttö painottuu tutkielman loppupuolelle.</p> <p>Viron poliittisen kulttuuriin tärkeimmiksi piirteiksi osoittautuvat mm. voimakas vastakkainasettelu tavoiteltavan länsimaisen, oikeistolaisen yhteiskuntamallin sekä torjuttavan menneisyydessä vallinneen kommunistisen ja vasemmistolaisen yhteiskuntamallin välillä; liberalismiin ihannoiti; perinteisen edustuksellisen demokratian epäsuosio; tiedotusvälineidenkin välittämät epärealistiset illuusiot arkielämästä ja identiteettipolitiikan korostuneisuus. Viron poliittista kulttuuria voi neuvostoajan rasitteesta huolimatta luonnehtia melko kehittyneeksi ja aktiiviseksi, vaikka aktiivisuus onkin suurten odotusten romahdettua laskenut.</p> <p>Viron kansalaisuuspoliittiset käytännöt ovat varovaisia. Viron kansalaiseksi pääseminen edellyttää erityistä testiä ja kielikoetta, jotka ovat vaativia ja kalliita. Viron kansalaisuuspolitiikkaa voikin luonnehtia eksklusiiviseksi. Toisaalta tutkielmassa tulee ilmi, että venäjänkielinen vähemmistö ei ole edes kovin kiinnostunut Viron kansalaisuuden saamisesta. Kuitenkin Viro pyrkii kansalaisuuspolitiikallaan sulkemaan venäjänkieliset virolaisen yhteiskunnan ulkopuolelle.</p> <p>Päätelmissä Viron poliittisesta kulttuurista löytyneet "syyt" tiukalle kansalaisuuspolitiikalle ovat seuraavanlaisia: historiallinen tausta kommunistisessa järjestelmässä on aiheuttanut Virolle stereotyyppistä asenteita kaikkea neuvostojärjestelmään liittyvää kohtaan. Kommunistinen järjestelmä vaikutti myös yhteiskunnallisia toimintamalleja karsivasti. Lisäksi Viron tavoittelemat "länsimaiset" arvot ja käytännöt, kuten liberalismi, lisäävät entisestään halua sulkea yhteiskunnan ulkopuolelle kaikki sellaiset ihmiset, joilla kuvitellaan olevan vastakkaisia intressejä. Myös kansalliseen identiteettiin liittyvä voimakas erilaisuuden ja erillisyyden tunne suhteessa venäläisiin vähentää halua ottaa heitä Viron kansalaisiksi.</p> <p>Tutkielman teoreettinen tavoite on esittää pelkistetty malli, jonka avulla tutkielman tulokset olisivat teoreettisesti yleistettävissä. Mallin tulisi kuvata sitä, miten tietty historiallinen menneisyys aiheuttaa tiettytyyppistä käyttäytymistä jatkossa. Viron kansalaisuuspoliittista käyttäytymistä voisi kuvata seuraavanlaisella prosessina: 1. Kommunistinen tausta on aiheuttanut legitimeettivajeen tilan. 2. Koettu pitkään jatkunut legitimeettivaje aiheuttaa vallitsevan (tai vallinneen) legitimeettivajetta nauttineen järjestelmän ja toivotun, tavoiteltavan järjestelmän välille jyrkän vastakkainasettelun, mustavalkoisen asetelman, jolle on tyypillistä stereotyyppiset asenteet. 3. Jyrkän kahtiajaon seurauksena käytettävissä olevien toimintamallien määrä vähenee ja äärimmillään se supistuu asetelman "mustan puolen" sokeaksi torjunnaksi ja "valkoisen puolen" objektien sokeaksi tavoitteluksi. Tämä voi merkitä käytännössä juuri tiukkaa kansalaisuuspolitiikkaa aiemmasta järjestelmästä muistuttavia ihmisiä kohtaan.</p> <p>Esitetty malli on pelkistetty ja kärjistävä. Virossa tilanne on viime aikoina lieventynyt ja venäjänkielisten integroiminen virolaiseen yhteiskuntaan on otettu tavoitteeksi. Kansalaisuuslakiinkin on tehty pieniä muutoksia.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords venäläiset - kansalaisuus - Viro legitimeetti - poliittinen kulttuuri - Viro			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			